

Høringsnotat – lovendring om revisorers og revisjonspliktiges plikt til å sende begrunnelse for opphør av revisjonsoppdrag til Finanstilsynet

1. Innledning

Dette notatet inneholder forslag til endringer av revisorloven (lov 15. januar 1999 nr. 2) §§ 2-1 syvende ledd og 7-1 fjerde ledd, aksjeloven (lov 13. juni 1957 nr. 44) § 7-2 fjerde ledd og allmennaksjeloven (lov 13. juni 1997 nr. 45.) § 7-2 fjerde ledd. Forslaget innebærer at begrunnelsesplikten overfor Finanstilsynet der et revisjonsoppdrag avsluttes før utløpet av tjenestetiden, bare videreføres for *foretak av allmenn interesse* og for revisorer som reviderer slike foretak.

2. Bakgrunn og gjeldende rett

Det følger av revisorloven § 2-1 syvende ledd at den revisjonspliktige ikke kan avsette revisor uten saklig grunn. Uenighet vedrørende regnskapsmessig behandling eller revisjonshandlinger anses ikke som saklig grunn for avsettelse. Formålet med bestemmelsen er å sikre revisors uavhengighet ved gjennomføring av revisjonen.

For å kunne kontrollere at det foreligger saklig grunn for å avsette revisor er det, dersom et revisjonsoppdrag avsluttes før utløpet av tjenestetiden, en plikt både for revisor og den revisjonspliktige til å sende *begrunnelse* til Finanstilsynet, jf. revisorloven 2-1 syvende ledd og § 7-1 fjerde ledd, samt henholdsvis aksjeloven og allmennaksjeloven § 7-2 fjerde ledd. Dette kommer i tillegg til plikten til å sende *melding* til Foretaksregisteret.

Endringsforslagene er initiert av Finanstilsynet i brev til departementet 4. februar 2010. Tilsynet viser til at de norske bestemmelsene om plikt til å begrunne revisorskifte som skjer på ekstraordinær generalforsamling gjennomfører revisjonsdirektivet (2006/43/EF) artikkel 38 punkt 2. Artikkelen oppstiller krav om at revisor og revisjonspliktige skal sende begrunnelse til tilsynsmyndigheten dersom revisjonsoppdraget opphører "i løpet av revisjonsperioden". I Norge velges ikke revisor for en avtalt periode, men fungerer inntil ny revisor blir valgt, noe som normalt skjer på ordinær generalforsamling. Revisjonsdirektivet pålegger ikke medlemslandene å innføre et system med utnevnesperiode.

På grunn av de ulike systemene for valg av revisor, er det ikke mulig å gjennomføre direktivbestemmelsen direkte i norsk rett. Finanstilsynet anser derfor at det foreligger nasjonal handlefrihet, også til ikke å innføre krav om begrunnelse. Bestemmelsene om begrunnelsesplikt ble imidlertid tatt inn i norsk rett fordi det var ønskelig å etablere et system for kontroll av om et revisorskifte er saklig begrunnet, også i norsk lovgivning. Som en tilpasning til norsk regelverk ble begrunnelsesplikten knyttet til revisorskifte som finner sted på ekstraordinær generalforsamling, jf. Ot. prp. nr. 78 (2008-2009), Om lov om endringer i revisorloven og enkelte andre lover (gjennomføring av revisjonsdirektivet).

Finanstilsynet har opplyst at det pr. juni 2011 var mottatt ca. 8800 slike meldinger siden bestemmelsene trådte i kraft 1. juli 2009. Finanstilsynet viser til at en svært høy andel av disse meldingene gjelder begrunnelser for revisorskifter i foretak som ikke er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Disse begrunnelsene er, i følge Finanstilsynet, uten tilsynsmessig verdi, og det skal heller ikke være andre offentlige organer som gjør seg nytte av den informasjonen som sendes inn. Finanstilsynet har på denne bakgrunn foreslått at begrunnelsesplikten bare videreføres for *foretak av allmenn interesse* og for revisorer som reviderer slike foretak.

3. Finansdepartementets vurdering

Etter en fornyet vurdering av hvordan revisjonsdirektivet artikkel 38 punkt 2 mest hensiktsmessig bør gjennomføres i norsk rett, er Finansdepartementet, som Finanstilsynet, av den oppfatning at begrunnelsesplikten bare bør videreføres for foretak av allmenn interesse og for revisorer som reviderer slike foretak. Foretak av allmenn interesse er definert i revisorloven § 5a-1, og omfatter foretak som har utstedt omsettelige verdipapirer som er opptatt til handel på et regulert marked i EØS-land, banker og andre kredittinstitusjoner, samt forsikringsselskaper. I foretak av allmenn interesse er det spesielt viktig å sikre revisors uavhengighet gjennom å hindre revisorskifter initiert av revisjonspliktige på et usakelig grunnlag. For denne type foretak vil det også, i følge Finanstilsynet, være slik at tilsynet kan gjøre seg nytte av meldingene og begrunnelsene i det løpende tilsynsarbeidet, både i kontrollen av foretakenes finansielle rapportering, og i tilsynet med kredittinstitusjoner, herunder banker og forsikringsselskaper. Finansdepartementet slutter seg til Finanstilsynets vurderinger.

Selv om begrunnelsesplikten nå foreslås begrenset til å gjelde foretak av allmenn interesse og deres revisorer, foreslår Finansdepartementet en forskriftshjemmel som gir departementet mulighet til å utvide kretsen av foretak og revisorer som skal være omfattet av plikten.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil medføre besparelser for revisorer, de revisjonspliktige og for Finanstilsynet, ved at det blir færre meldinger å utstede og behandle. For øvrig innebærer forslaget ikke vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

5. Forslag til lovendringer

I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer:

§ 2-1 syvende ledd fjerde og femte punktum skal lyde:

Dersom et revisjonsoppdrag av et foretak av allmenn interesse jf. revisorloven § 5a-1 avsluttes før utløpet av tjenestetiden, skal den revisjonspliktige dessuten sende begrunnelse for dette til Finanstilsynet. Departementet kan i forskrift fastsette regler om at melding om begrunnelse for avslutning av revisjonsoppdrag etter bestemmelsen i fjerde punktum, også skal gjelde andre revisjonspliktige foretak.

§ 7-1 fjerde ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Dersom et revisjonsoppdrag av et foretak av allmenn interesse jf. revisorloven § 5a-1 avsluttes før utløpet av tjenestetiden skal revisor sende begrunnelse for dette til Finanstilsynet. Departementet kan i forskrift fastsette regler om at melding om begrunnelse for avslutning av revisjonsoppdrag etter bestemmelsen i andre punktum, også skal gjelde revisorer som reviderer andre revisjonspliktige foretak.

I lov 13. juni 1997 nr. 4 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

I § 7-2 fjerde ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Hvis oppdraget opphørte før utløpet av tjenestetiden, skal selskaper av allmenn interesse jf. revisorloven § 5a-1 sende melding om dette til Finanstilsynet. Departementet kan i forskrift fastsette regler om at melding om begrunnelse for avslutning av revisjonsoppdrag etter bestemmelsen i andre punktum, også skal gjelde andre revisjonspliktige foretak.

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 7-2 fjerde ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Hvis oppdraget opphørte før utløpet av tjenestetiden skal selskaper av allmenn interesse jf. revisorloven § 5a-1 sende begrunnelse for dette til Finanstilsynet. Departementet kan i forskrift fastsette regler om at melding om begrunnelse for avslutning av revisjonsoppdrag etter bestemmelsen i andre punktum, også skal gjelde andre revisjonspliktige foretak.